

**UCHWAŁA NR XXVIII/340/2016
RADY GMINY MIELNO**

z dnia 18 listopada 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224 ze zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.), Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mielna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Mielno

Tadeusz Jarząbek

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2017 ROK**

listopad, 2016r.

I. WPROWADZENIE

Gmina Mielno na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii ma obowiązek corocznego uchwalania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określającego obszary w których podejmowane będą działania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok- zwany dalej Programem- określa lokalną strategię profilaktyki, minimalizację szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu oraz narkotyków.

Choć alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to nie powinni pić alkoholu:

- młodzi ludzie (ze względu na ryzyko poważnych zaburzeń rozwojowych),
- kobiety w ciąży i matki karmiące (z powodu ryzyka uszkodzenia płodu i negatywnego wpływu na zdrowie dziecka),
- osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem,
- wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.),
- osoby, którym szkodzi każda, nawet najmniejsza, ilość alkoholu.

Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór spożywania alkoholu od abstynencji, poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykownym i szkodliwym. Niektóre z nich się uzależniają. Ktoś, kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem.

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasowym) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu. Aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy.

Program w swych założeniach uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia¹ oraz zawiera kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ustawach, jak i z innymi dokumentami strategicznymi, do których należą m.in.:

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2012-2020, przyjęty uchwałą Nr XIII/153/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 lutego 2012r.,
- Strategia Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022, przyjęta uchwałą Nr LIX/589/2014 Rady Gminy Mielno z dnia 02 października 2014r.,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mielno na lata 2014-2020, przyjęta uchwałą Nr LV/570/14 Rady Gminy Mielno z dnia 30 czerwca 2014r.

Obecne podejście do problematyki narkomanii oraz odpowiedź na nowe wyzwania zidentyfikowane w ostatnich latach w Europie zostały określone szczegółowo w **Strategii antynarkotykowej UE na lata 2013-2020**. Wśród kluczowych problemów wymienia się:

- coraz bardziej widoczny trend w kierunku zażywania wielu substancji jednocześnie, w tym łączenia substancji legalnych z substancjami nielegalnymi,

¹- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016r. poz. 1492)

- trendy w kierunku zażywania narkotyków niebędących opiatami, pojawienie się i rozpowszechnienie nowych substancji psychoaktywnych,
- ciągle częste występowanie chorób przenoszonych przez krew, w tym wirusowego zapalenia wątroby typu C, wśród osób przyjmujących narkotyki iniekcyjnie oraz potencjalne zagrożenia wystąpieniem nowych ognisk zakażeń HIV i innych chorób przenoszonych przez krew, a mających związek z iniekcyjnym przyjmowaniem narkotyków,
- ciągle występowanie w UE wysokiej liczby zgonów spowodowanych zażywaniem narkotyków,
- potrzebę walki z zażywaniem narkotyków poprzez zintegrowane podejście do opieki zdrowotnej.

Diagnozę problemów społecznych na terenie gminy przeprowadzono we wrześniu 2016r. za pośrednictwem anonimowych ankiet wśród uczniów klas V i VI szkół podstawowych, klas I-III gimnazjum oraz ich rodziców.

II. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Na terenie Gminy Mielno zamieszkuje 4 792 mieszkańców (stan: 31.12.2015r.), z czego 3 989 osoby to mieszkańcy powyżej 18 roku życia (83,24% całej populacji gminy). Od 2003 roku łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych (sklepów i lokali gastronomicznych) uchwalany przez Radę Gminy Mielno utrzymuje się na stałym poziomie, zgodnie z tabelą nr 1.

Tabela nr 1

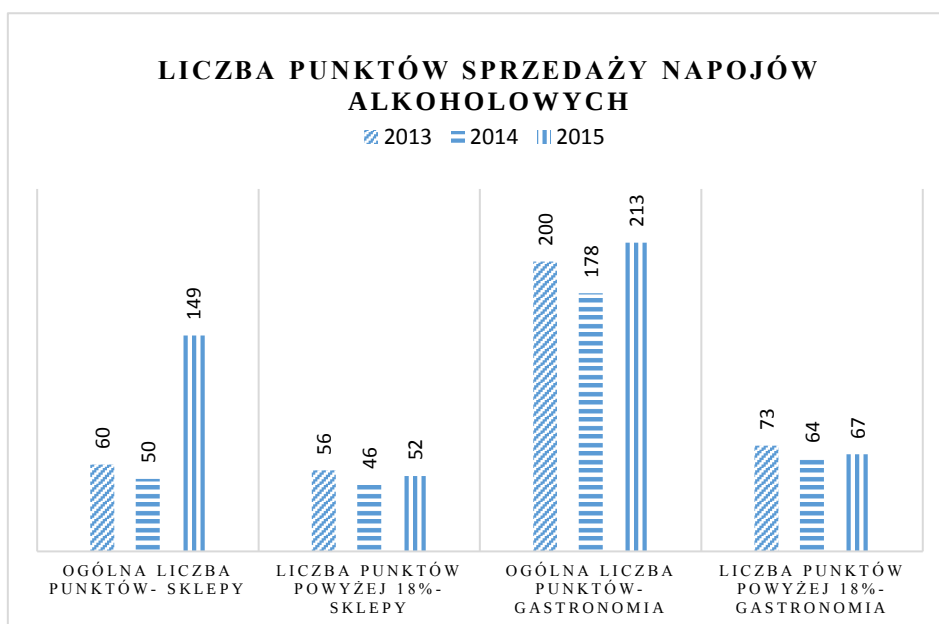
Uchwalona liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Mielno w latach 1993-2016 (źródło: dane własne)

Lata	1993-1998	1998-2001	2001-2003	2003-2016
Sklepy	70	45	50	100
Lokale gastronomiczne	nie określono	nie określono	150	150

Również na stałym poziomie utrzymuje się liczba punktów sprzedających napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 18%. Na przestrzeni lat 2013-2015 liczba lokali gastronomicznych sprzedających wysokoprocentowe alkohole spadła z 73 do 67 (wykres nr 1). Jednak na uwagę zasługuje fakt, że większość z tych punktów uruchamianych jest w okresie sezonu letniego.

Wykres nr 1

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (stan na 31 grudnia) w latach 2013-2015 (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy utrzymuje wzrostową tendencję (tabela nr 2). Zezwolenia te wydawane są przedsiębiorcom już posiadającym zezwolenia obsługujący dodatkowo m.in. imprezy, festyny.

Tabela nr 2

Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w Gminie Mielno w latach 2013-2015
(źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Rok	2013	2014	2015
Liczba zezwoleń jednorazowych	19	29	30

Na wykresie nr 2 przedstawiono dane dotyczące dostępności w gminie alkoholu w latach 2013-2015, mierzonej liczbą mieszkańców powyżej 18 roku życia przypadających na jeden uchwalony punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Gęstość sieci sprzedaży, a tym samym dostępność alkoholu jest utrzymywana na tym samym poziomie od wielu lat, z uwagi na stałą od 2003 roku uchwaloną liczbę punktów oraz porównywalną liczbę mieszkańców. Nieco wyższy uzyskany wynik w 2014 roku wynika jedynie z wyższej liczby mieszkańców powyżej 18 roku życia zameldowanych na terenie gminy.

Wykres nr 2

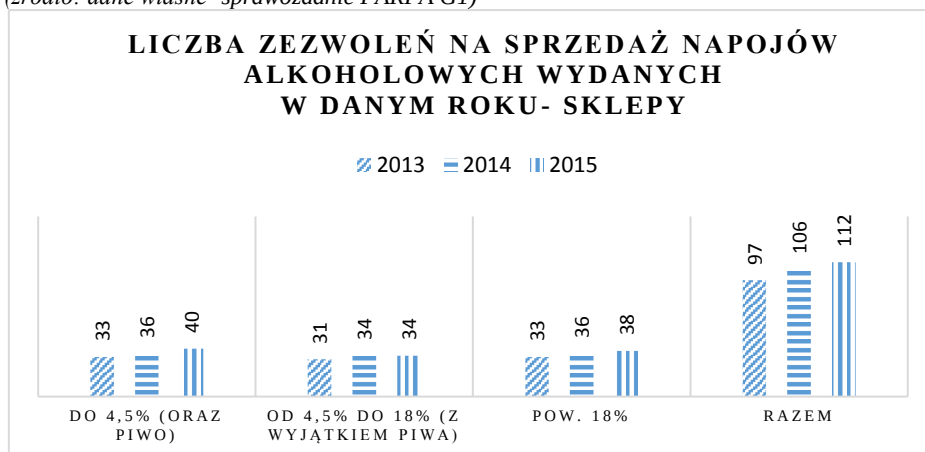
Średnia liczba dorosłych mieszkańców gminy Mielno przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych (sklepów i lokali łącznie) w latach 2013-2014 (źródło: dane własne)

W ostatnich latach na terenie gminy również zauważalny jest wzrost wydawanych w danym roku zezwoleń (nowe zezwolenia) na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem spożycia (sklepy) oraz w miejscu spożycia (gastronomia) (wykres nr 3 i 4).

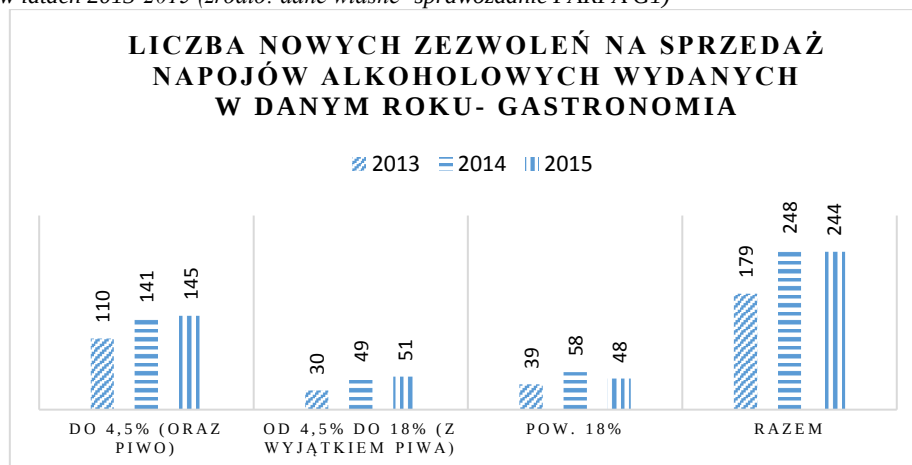
Wykres nr 3

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży (sklepy) w latach 2013-2015
(źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Wykres nr 4

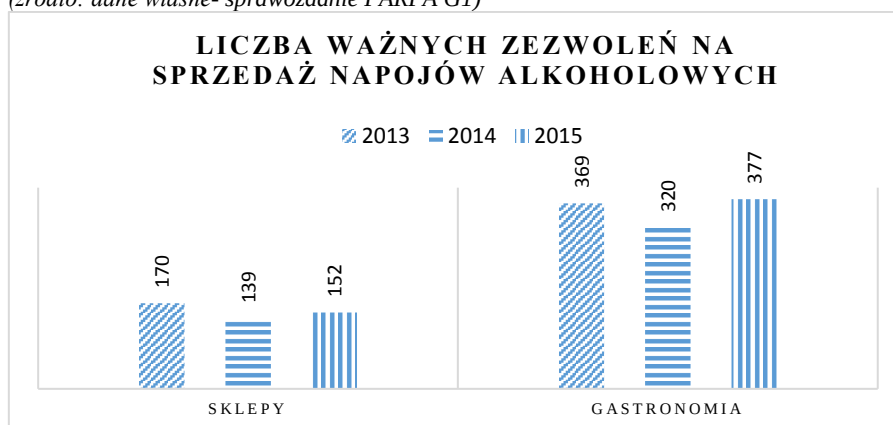
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży (gastronomia) w latach 2013-2015 (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 31 grudnia utrzymuje się na porównywalnym poziomie (wykres nr 5).

Wykres nr 5

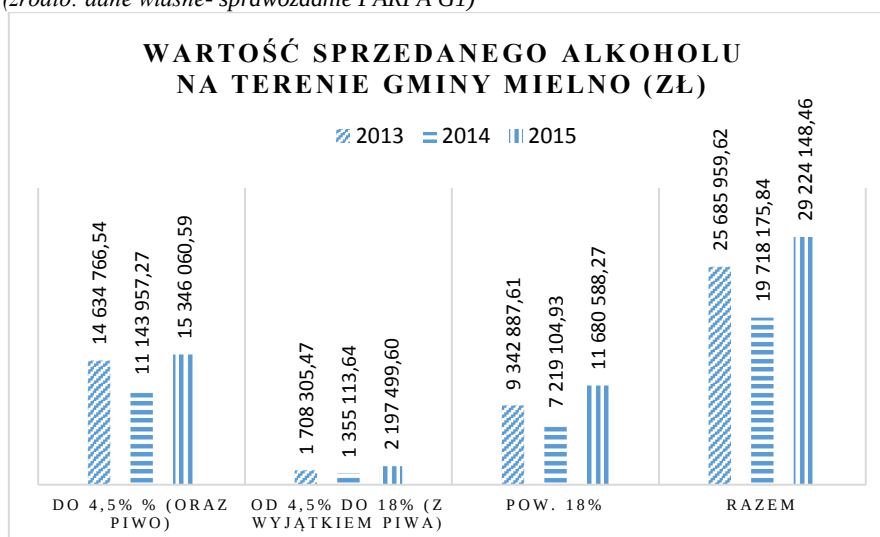
Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2013-2015 na dzień 31 grudnia (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Na wykresie nr 6 przedstawiono dane dotyczące wartości sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy w latach 2013-2015 określone na podstawie składanych corocznie oświadczeń przez przedsiębiorców.

Wykres nr 6

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy w latach 2013-2015 (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Kontrolą punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia zajmują się pracownicy organu wydającego zezwolenia, Straż Miejska oraz Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie (tabela nr 3).

Tabela nr 3

Liczba kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2013-2015 (źródło: dane własne)

Rok	2013	2014	2015
Pracownicy Urzędu Gminy w Mielnie- kontrola prawidłowości złożonych oświadczeń sprzedaży napojów alkoholowych	3	5	2
Straż Gminna w Mielnie	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie	0	8	3
Razem:	3	13	5

Analiza danych za lata 2013– 2015 dotycząca liczby wydanych decyzji:

- 1) o cofnięcie zezwolenia wskazuje ich znaczący wzrost (tabela nr 4). Najczęstszymi powodami podjęcia decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych było nieprzestrzeganie warunków sprzedaży napojów alkoholowych (brak aktualnego tytułu prawnego do lokalu) oraz przedstawienie fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. W ostatnich latach nie wydano żadnej decyzji o cofnięcie zezwolenia spowodowanej zakłócaniem porządku publicznego.

Tabela nr 4

Liczba decyzji o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2013-2015 (źródło: dane własne)

Rok	2013	2014	2015
Liczba decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	1	4	23

- 2) wygaszających utrzymuje się na stałym poziomie (tabela nr 5). Najczęstszymi powodami podjęcia decyzji o wygaszenie jest złożenie wniosku przez przedsiębiorcę (likwidacja punktu), brak dokonania opłat oraz brak złożenia oświadczenia ze sprzedaży napojów alkoholowych za ubiegły rok.

Tabela nr 5

Liczba decyzji wygaszających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2013-2015 (źródło: dane własne)

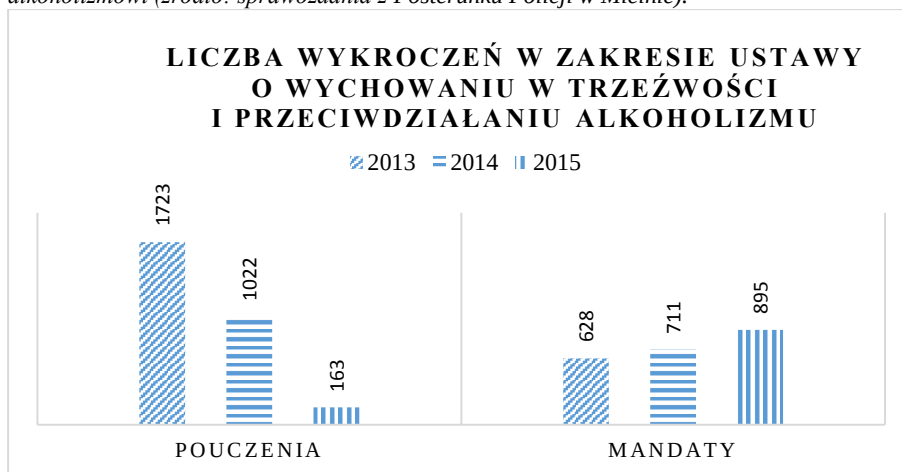
Rok	2013	2014	2015
Liczba decyzji wygaszających na sprzedaż napojów alkoholowych	266	307	301

Mieszkańcy centrum Mielna i Sarbinowa oraz przebywający w sezonie letnim wczasowicze narzekają na agresywne zachowania w miejscach publicznych osób nietrzeźwych oraz brak poczucia bezpieczeństwa w godzinach wieczornych, pomimo dodatkowych patroli uruchomionych przez Komisariat Policji I w Koszalinie. Poważnym problemem związanym z nadużywaniem alkoholu jest przebywanie w sezonie letnim w miejscach publicznych osób nietrzeźwych.

Z analizy sprawozdań z pracy Posterunku Policji w Mielnie, Komisariatu Policji I w Koszalinie przedkładanych corocznie Radzie Gminy Mielno wynika, że liczba pouczeń maleje, natomiast mandatów wzrasta (wykres nr 7) w zakresie wykroczeń z zakresu ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.).

Wykres nr 7

Liczba wykroczeń w zakresie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (źródło: sprawozdania z Posterunku Policji w Mielnie).

Funkcjonariusze Policji corocznie przeprowadzają kampanie profilaktyczne z wypoczywającymi turystami na plaży na terenie gminy w zakresie: „Pilnuj się! Nie daj się ustrzelić złodziejowi”, „Alkohol zabija przyjaźń”, „Bezpieczna Plaża w Mielnie”, „Bezpieczne Wesołe Miasteczko”, „Kto Sprzedaje Alkohol Osobom Nieletnim”, „Bezpiecznie w pensjonatach”. W sezonie letnim przeprowadzane są akcje „Bezpieczne Mielno”, „Bezpieczna Promenada”, „Bezpieczeństwo nad wodą”, „Trzeźwy Poranek”.

W latach 2013-2015 nie odnotowano nietrzeźwych osób nieletnich zatrzymywanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych. Uchwałą Nr X/141/15 Rady Gminy Mielno z dnia 30 czerwca 2015r. określono wysokość opłaty za pobyt w placówce sprawującej opiekę nad osobami nietrzeźwymi przebywającymi na terenie gminy Mielno (250 zł). Analiza danych (tabela nr 6) wskazuje, że liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w Ośrodku Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o. w Koszalinie utrzymuje się na porównywanym poziomie.

Tabela nr 6

Liczba osób umieszczonych w Ośrodku Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o. w Koszalinie

(źródło: dane Ośrodka Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o. w Koszalinie)

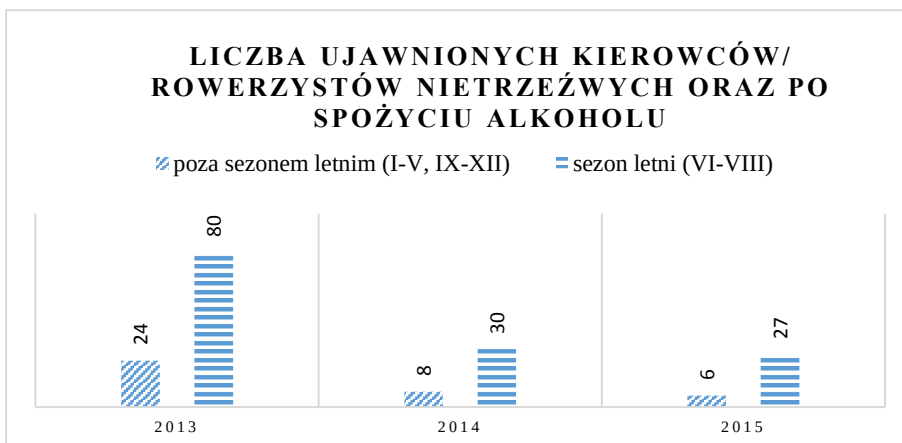
Liczba osób	Rok					
	2013		2014		2015	
	I-V, IX-XII	VI-VIII	I-V, IX-XII	VI-VIII	I-V, IX-XII	VI-VIII
Kobiety	1	2	3	1	1	0
Mężczyźni	22	12	17	7	17	19
razem:	23	14	20	8	18	19
	37		28		37	

Istotnym problemem w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym jest również naruszanie prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu. Oprócz zakłócania porządku publicznego również ważnym wyzwaniem jest walka z osobami kierującymi pojazdami pod wpływem alkoholu (wykres nr 8).

Wykres nr 8

Liczba ujawnionych kierowców/rowerzystów nietrzeźwych oraz po spożyciu alkoholu

(źródło: Posterunek Policji w Mielnie)

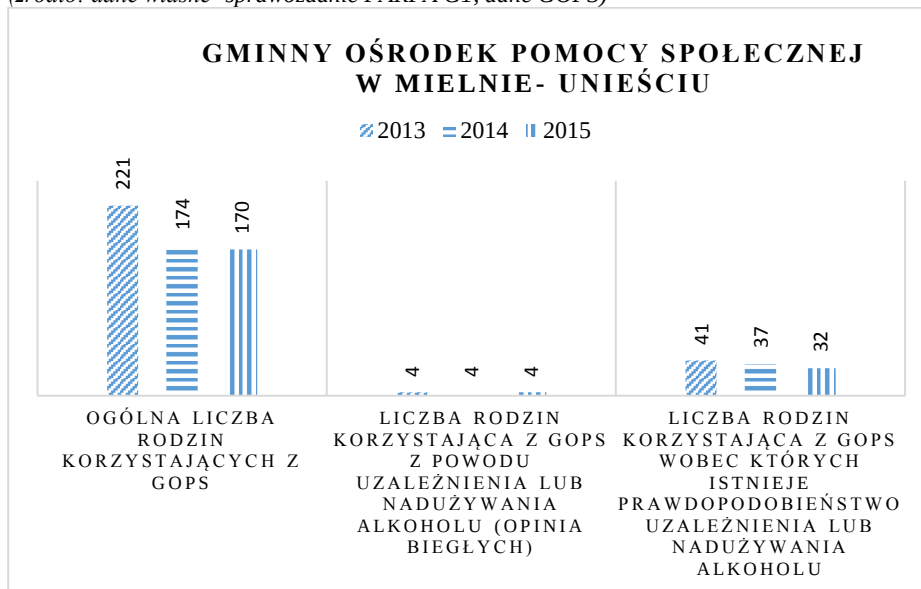

Liczba rodzin u których stwierdzono problemem alkoholowy (opinia biegłego psychiatry- 4 rodziny), które korzystają z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielnie- Unieściu utrzymuje się od kilku lat na stałym poziomie (wykres nr 9).

Wykres nr 9

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie- liczba rodzin korzystająca z GOPS z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu w latach 2013-2015

(źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1, dane GOPS)

Jednak, aby oszacować populację osób zamieszkałych na terenie gminy mogących mieć w najbliższym otoczeniu problem alkoholowy przyjęto ogólnopolskie wskaźniki obrazujące zakres zjawiska (tabela nr 7).

Tabela nr 7

Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych- dane szacunkowe PARPA

	Polska 38 437 239 osób 31.12.2015r.	Gmina Mielno 4 792 osób 31.12.2015r.
Ilość osób uzależnionych od alkoholu- ok. 1,5-2% populacji	ok. 600 000	ok. 72
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (np. współmałżonkowie, rodzice)- ok. 3-5% populacji	ok. 1 200 000	ok. 150
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików- ok. 4% populacji	ok. 1 500 000	ok. 200
Osoby pijące szkodliwie- ok. 5-7% populacji	ok. 2 000 000	ok. 250

Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- „80 % Polaków spożywa alkohol”, a „11,9 % dorosłych Polaków pije alkohol nadmiernie i szkodliwie”.

Leczenie uzależnienia od alkoholu w Polsce odbywa się w zakładach leczenia odwykowego. Stosowaną metodą leczenia jest psychoterapia uzależnienia, natomiast postępowanie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię uzależnienia i jest nakierowany głównie na leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych oraz farmakologiczne wsparcie psychoterapii. Programy terapeutyczne, oparte są na podejściu terapii behawioralno-poznawczej oraz idei i doświadczeniach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików.

Celem instytucji sądowego zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do leczenia odwykowego polega jedynie na motywacji do podjęcia tej formy terapii. Procedurę wdraża się wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich (...), systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie leczenia odwykowego wbrew jego woli.

Mieszkańcy gminy mają możliwość skorzystania z oferty pomocy m.in. w Ośrodku Terapii Uzależnień w Koszalinie. Liczba osób korzystających z placówki przedstawiono w tabeli nr 8.

Tabela nr 8

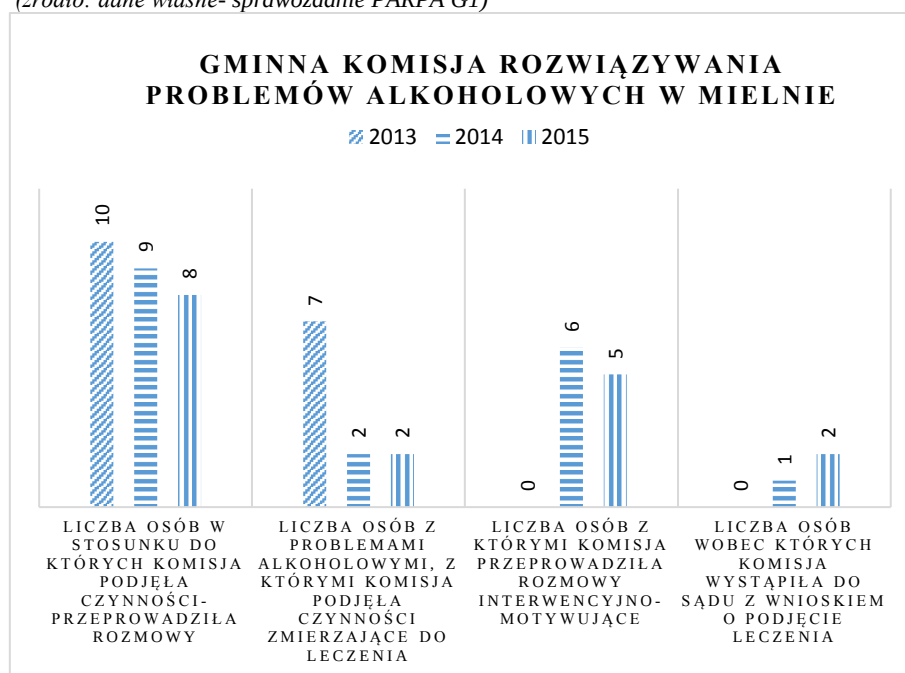
Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z terapii oraz porad
(źródło: OTU ANON w Koszalinie)

	2013	2014	2015
Pierwsza wizyta, porada diagnozująca występowanie zespołu zależności alkoholowej	5	6	8
Porady udzielane w ciągu roku różnym osobom zgłaszające problemy alkoholowe	110	102	104
Porady udzielane w ciągu roku osobom współuzależnionym	88	79	77

Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu zobowiązana jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie (wykres nr 10).

Wykres nr 10

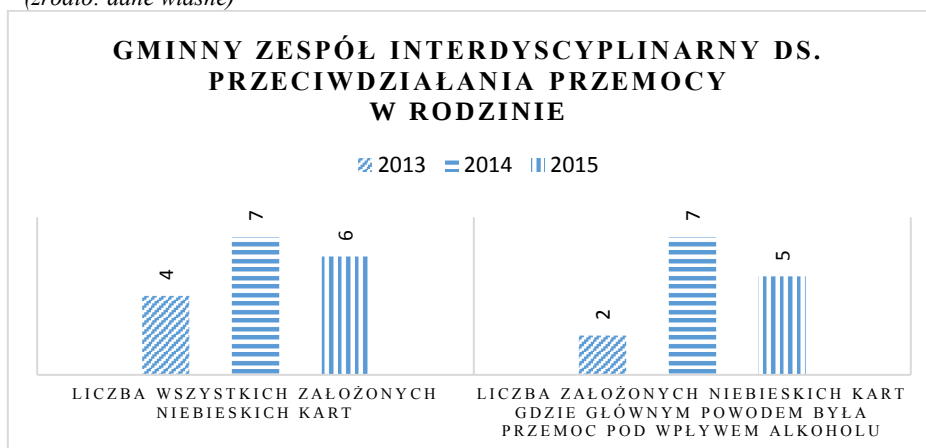
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie w latach 2013-2015
(źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

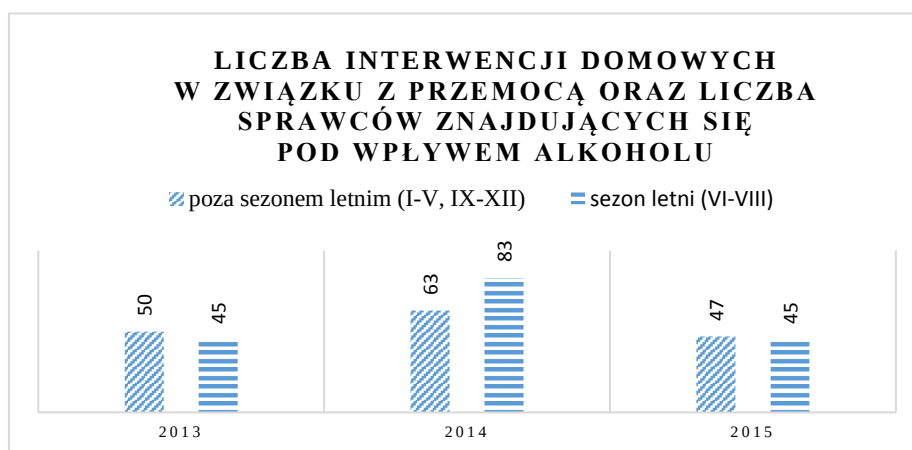
Natomiast działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są skierowane do osób, rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, ukierunkowane głównie na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem zespołu jest: pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskowym dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu ich problemów; efektywne podejmowanie działań pomocowych; współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązaniu problemu i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmował czynności w zakresie pomocy rodzinom w ramach procedury Niebieskiej Karty (wykres nr 11 i 12).

Procedura „Niebieskiej Karty” to skoordynowany system pomocy dla osób, które doznają przemocy domowej. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji, które w ramach realizacji zadań zajmują się pomocą rodzinie. Przebieg procedury składa się z: wszczęcia, opracowania indywidualnego planu pomocy, oddziaływania na sprawcę przemocy, realizacji i monitoringu indywidualnego planu pomocy, zakończenia procedury. Procedurę rozpoczyna się od wypełnienia karty A przez jednego z przedstawicieli: policjanta, pracownika socjalnego, pracownika oświaty, przedstawiciela ochrony zdrowia, członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Karta A zostanie wypełniona, gdy w trakcie wykonywania swoich czynności zawodowych przedstawiciel danej instytucji poweźmie podejrzenie, że ma do czynienia z przypadkiem przemocy domowej np. będzie świadkiem przemocy, usłyszy wiarygodne informacje na ten temat od kogoś innego lub od samej ofiary przemocy.

Wykres nr 11
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2013-2015
(źródło: dane własne)

Wykres nr 12
Liczba interwencji domowych w związku z przemocą oraz liczba sprawców znajdujących się pod wpływem alkoholu (źródło: Posterunek Policji w Mielnie)

Najskuteczniejszym sposobem przerwania przemocy jest odizolowanie sprawcy od osoby dotkniętej przemocą. Funkcjonariusze Policji (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji) mogą zatrzymać sprawcę przemocy, który stwarza bezpośrednie zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego. Sąd natomiast zastosować może środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia przez sprawcę lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275a ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego). Nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego przez podejrzanego o stosowanie przemocy w skali kraju jest wydawany coraz częściej, jednak w praktyce przeważnie to osoba doświadczająca przemocy musi szukać bezpiecznego schronienia.

III. Diagnoza stanu problemów społecznych w gminie Mielno

Podstawą do przedstawienia diagnozy stanu problemów były anonimowe badania ankietowe przeprowadzone we wrześniu 2016r. w placówkach oświatowych (Zespół Szkół w Mielnie, Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej w Sarbinowie) wśród 170 uczestników (82 uczniów, 88 uczennic):

- 41 uczestników (24 uczniów, 17 uczennic) klas V szkół podstawowych,
- 37 uczestników (17 uczniów, 20 uczennic) klas VI szkół podstawowych,
- 36 uczestników (12 uczniów, 24 uczennic) klas I gimnazjum,
- 25 uczestników (13 uczniów, 12 uczennic) klasy II gimnazjum,
- 31 uczestników (16 uczniów, 15 uczennic) klas III gimnazjum.

Ponadto przeprowadzono anonimowe ankiety wśród 96 rodziców (19 mężczyzn, 77 kobiet), których dzieci uczęszczają do ww. klas.

Kwestionariusz zawierał takie same pytania dla wszystkich uczniów ułożone w identycznej kolejności. Pytania podzielone były na cztery bloki tematyczne dotyczące:

- zjawiska przemocy,
- używania narkotyków,
- używania alkoholu,
- relacji rodzinnych.

W latach wcześniejszych w gminie Mielno nie przeprowadzono badań, dlatego można je odnieść do wyników ogólnopolskich. Położono bardzo duży nacisk na zapewnienie respondentom poczucia bezpieczeństwa oraz pełnej anonimowości.

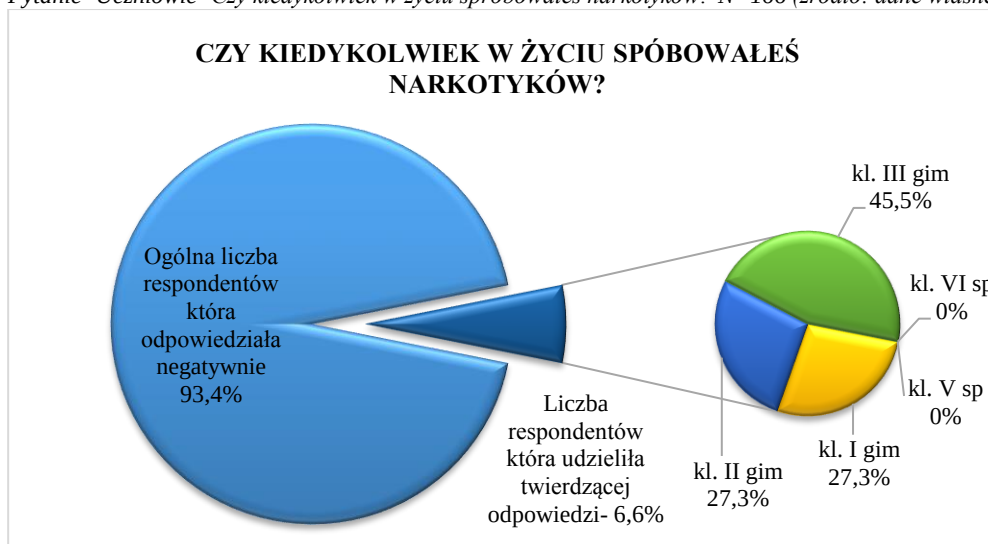
Z badań wynika, że najbardziej rozpowszechnianą substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce u dorosłej części społeczeństwa, okazały się napoje alkoholowe. Na pytania: Czy kiedykolwiek w życiu spróbowałeś narkotyków?, Czy kiedykolwiek w życiu piłeś alkohol?, uczniowie mieli możliwość udzielenia odpowiedzi tak lub nie. Twierdząco odpowiedziało (wykres nr 13, 14):

- 6,6% respondentów na pytanie dotyczące jakiegokolwiek kontaktu z narkotykami (klasy gimnazjalne- 11 uczestników),
- 26,5% respondentów na pytanie dotyczące jakiegokolwiek kontaktu z alkoholem- (wszystkie badane klasy- 44 uczestników).

Analiza metryczki respondentów potwierdza tendencję ogólnopolską, iż uczniowie częściej sięgają po narkotyki (81,8%- 9 uczniów), alkohol (66%- 29 uczniów) niż uczennice. Korelując zmienną „brania narkotyków/ picia alkoholu” ze zmienną „klasa do której uczęszcza respondent”, można zauważyć, że problem narkotykowy pojawia się w gimnazjum, natomiast problem alkoholowy obecny jest już od klasy V szkoły podstawowej. Widać również systematyczny z wiekiem wzrost liczby uczestników mających kontakt z narkotykami i alkoholem.

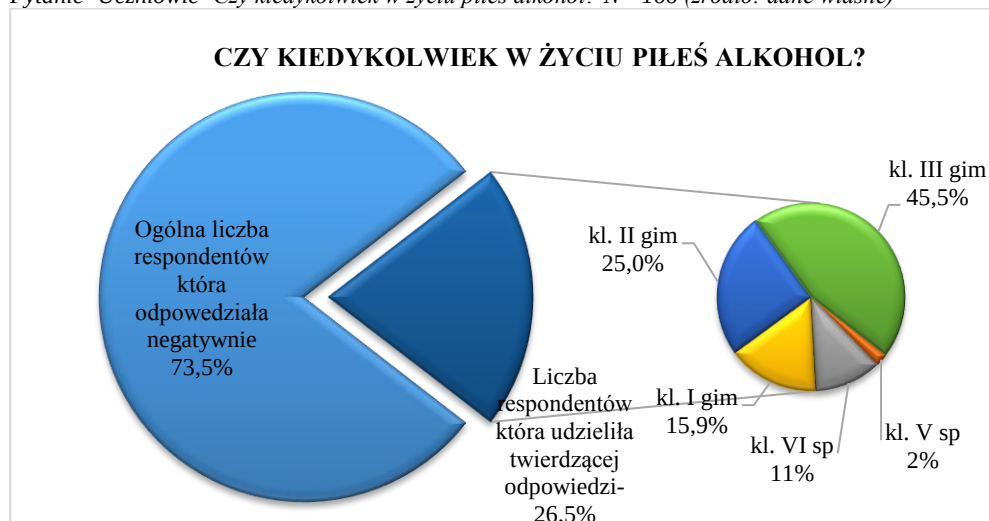
Wykres nr 13

Pytanie- Uczniowie- Czy kiedykolwiek w życiu spróbowałeś narkotyków? N=166 (źródło: dane własne)

Wykres nr 14

Pytanie- Uczniowie- Czy kiedykolwiek w życiu piłeś alkohol? N= 166 (źródło: dane własne)

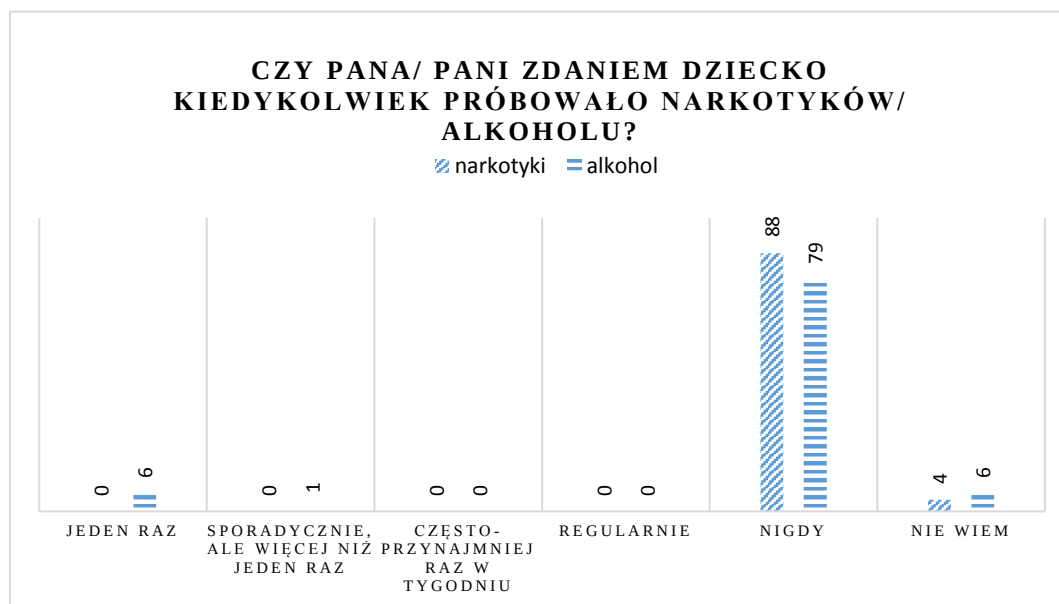
Z wykresów nr 13-14 wynika, że 93,4% respondentów (155 uczestników) nie miało kontaktu z narkotykami oraz 73,5% nie spożywało alkoholu. Dlatego chcąc opóźnić wiek inicjacji młodych mieszkańców picia alkoholu/ brania narkotyków w ramach gminnego programu będzie realizowana profilaktyka uniwersalna. Kierowana będzie do całej populacji dzieci i młodzieży bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia problemów (alkohol, środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze, nowe substancje psychoaktywnych- tzw. „dopalacze”). Podejmowanymi działaniami będą m.in. realizacja programów rozwijających umiejętności społeczne dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

W ankiecie przeprowadzonej wśród rodziców zapytano- Czy Pana/ Pani zdaniem dziecko kiedykolwiek próbowało: narkotyków/ alkoholu?. Opiekunowie prawni mieli do wyboru jedną z sześciu wariantów odpowiedzi (wykres nr 15).

Wykres nr 15

Pytanie- Rodzice- Czy Pana/ Pani zdaniem dziecko kiedykolwiek próbowało narkotyków/ alkoholu?

NB4a= 92, NB4b= 92 (źródło: dane własne)

Analiza wykresu nr 15 wskazuje, że zdaniem:

- 95,65% rodziców (88 uczestników) ich dziecko nie miało kiedykolwiek kontaktu z narkotykami,
- 85,86% rodziców (79 uczestników) ich dziecko nie miało kiedykolwiek kontaktu z alkoholem.

Dlatego chcąc wzmocnić kompetencje wychowawcze rodziców w zakresie środków psychoaktywnych w ramach gminnego programu będą przeprowadzane m.in. w placówkach oświatowych tzw. szkoła dla

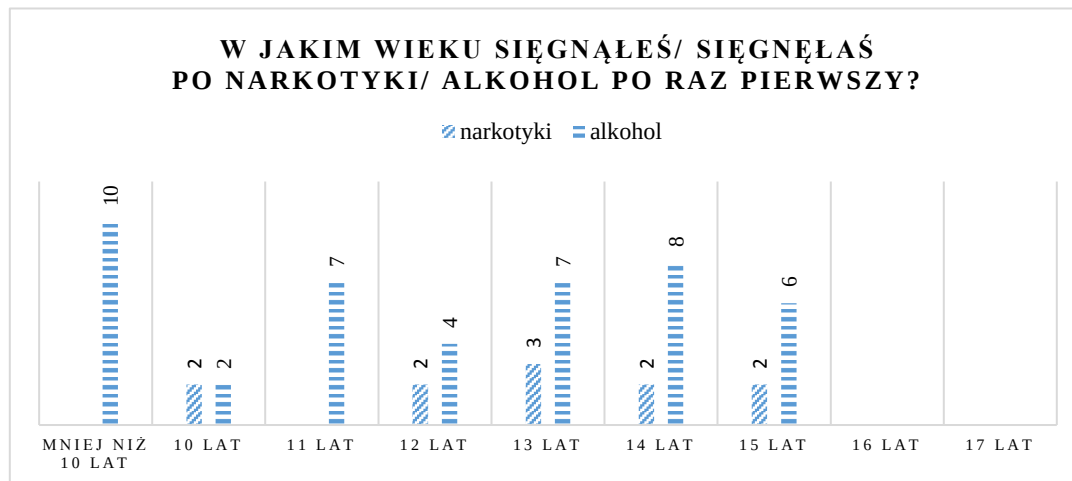
rodziców oraz zostanie przeprowadzona kampania społeczna uwrażliwiająca m.in. na problem picia alkoholu przez młodzież i ryzyko związane z wczesną inicjacją picia.

Następne pytania formularza były skierowane do tych uczniów, którzy twierdząco odpowiedzieli na jakikolwiek kontakt z narkotykami i alkoholem: W jakim wieku sięgnąłeś/ sięgnęłaś po narkotyki/ alkohol po raz pierwszy?. Uczniowie mieli do wyboru jedną z dziewięciu wariantów odpowiedzi (wykres nr 16).

Wykres nr 16

Pytanie- Uczniowie- W jakim wieku sięgnąłeś/ sięgnęłaś po narkotyki/ alkohol po raz pierwszy?

$N_{C2}= 11$, $N_{D1}= 44$ (źródło: dane własne)

Biorąc po uwagę jedynie te osoby które zadeklarowały, że przynajmniej raz w życiu sięgnęły po narkotyki/ alkohol można wskazać, że przyrost pierwszych prób sięgania po środki odurzające jest największy w wieku 13 lat, natomiast po alkohol w wieku mniej niż 10 lat. Analiza potwierdza tendencję ogólnopolską, iż z wiekiem wzrastają próby sięgania po narkotyki.

Wiek 13 lat dla młodego człowieka jest czasem licznych zmian, począwszy od biologicznych (dojrzewanie organizmu) poprzez zmiany społeczne (zmiana szkoły podstawowej na gimnazjum), a skończywszy na zmianach emocjonalnych (nowe środowisko, nowi znajomi, nowe warunki, do których trzeba się umieć przystosować). Ponadto wiek ten jest podatny na m.in. negatywny wpływ środowiska rówieśniczego, chęć przypodobania się osobom oraz chęć zaistnienia w grupie. Niejednokrotnie zażywanie narkotyków jest właśnie środkiem do wyrażania siebie w oczach grupy.

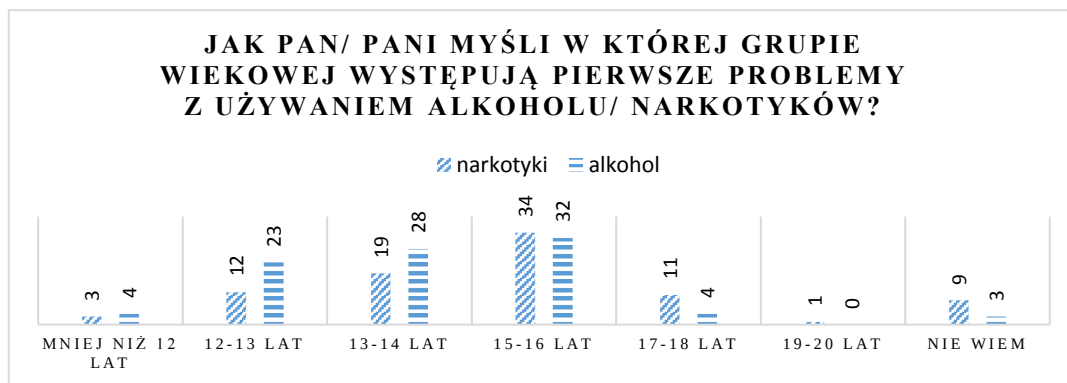
Biorąc po uwagę jedynie osoby, które deklarują, że spożywają alkohol, warto określić ich procent zgodnie z przynależnością do konkretnej klasy, i tak oto:

- 1 osoba (2 %) spośród wszystkich pijących (44 osoby), to uczestnik klasy V szkoły podstawowej (1 uczeń),
- 5 osób (11 %) spośród wszystkich pijących (44 osoby), to uczestnicy klasy VI szkoły podstawowej (5 uczniów),
- 7 osób (15,9 %) spośród wszystkich pijących (44 osoby), to uczestnicy klasy I gimnazjum (5 uczniów, 2 uczennice),
- 11 osób (25 %) spośród wszystkich pijących (44 osoby), to uczestnicy klasy II gimnazjum (8 uczniów, 3 uczennice),
- 20 osób (45,5 %) spośród wszystkich pijących (44 osoby), to uczestnicy klasy III gimnazjum (10 uczniów, 10 uczennic).

W ankiecie przeprowadzonej wśród rodziców zapytano- Jak Pan/ Pani myśli w której grupie wiekowej występują pierwsze problemy z używaniem- alkoholu/ narkotyków?. Opiekunowie prawni mieli do wyboru jedną z siedmiu wariantów odpowiedzi (wykres nr 17).

Wykres nr 17

Pytanie- Rodzice- Jak Pan/ Pani myśli w której grupie wiekowej występują pierwsze problemy z używaniem alkoholu/ narkotyków? $N_{B5a} = 94$, $N_{B5b} = 89$ (źródło: dane własne)

Według zdania rodziców w grupie wiekowej 15-16 lat występuje pierwsze problemy z używaniem alkoholu/ narkotyków, co w swoich odpowiedziach nie potwierdzili uczniowie. Dlatego będą podejmowane działania zwiększające świadomość rodziców na temat środków psychoaktywnych.

Następne pytania formularza były skierowane do tych uczniów, którzy twierdząco odpowiedziało na jakikolwiek kontakt z narkotykami i alkoholem: Dlaczego po raz pierwszy spróbowałeś narkotyków/ alkoholu?. Uczniowie mieli do wyboru jedną z pięciu wariantów odpowiedzi. Uczestnicy nie zaznaczyli trzech wariantów odpowiedzi (ktoś mnie zmusił; nie miałem pojęcia, że to narkotyki; inne- napisz jakie?), dlatego nie zostały one uwzględnione w badaniu. Analiza odpowiedzi potwierdza tendencję ogólnopolską, że ciekawość to główny powód kontaktu uczestników z narkotykami/ alkoholem (wykres nr 18).

Wykres nr 18

Pytanie- Uczniowie- Dlaczego po raz pierwszy spróbowałeś narkotyków/ alkoholu? $N_{C3} = 9$, $N_{D3} = 39$ (źródło: dane własne)

Pytania formularza były skierowane do tych uczniów, którzy twierdząco odpowiedzieli na jakikolwiek kontakt z narkotykami i alkoholem: Jak zdobywasz narkotyki/ alkohol? Uczestnicy mieli do wyboru jedną z trzech wariantów odpowiedzi (wykres nr 19).

Wykres nr 19

Pytanie- Uczniowie- Jak zdobywasz narkotyki/ alkohol? $N_{C6} = 11$, $N_{D6} = 37$ (źródło: dane własne)

W znacznej większości przypadków (81% narkotyki, 65% alkohol), wśród uczestników mających styczność ze środkami psychoaktywnymi, głównym źródłem dostępu są znajomi. To właśnie przez grono rówieśnicze najczęściej młody człowiek ma pierwszy kontakt z tymi środkami. Świadczyć to może, o tym że młodzi ludzie są na etapie eksperymentowania. Bardziej niepokojący jest fakt, że wśród osób badanych są także takie, które już samodzielnie dokonują zakupu, co może wiązać się ze spożywaniem okazjonalnym lub nawet nawykowym.

Pytania do uczniów: Czy Twoim zdaniem kupienie narkotyków/ alkoholu jest:?, oraz rodziców B11: Jak Pan/ Pani uważa, czy na terenie Gminy Mielno osobie niepełnoletniej jest trudno zdobyć/ kupić alkohol/ narkotyki?, wyraźnie wskazują (wykres nr 20), że dla:

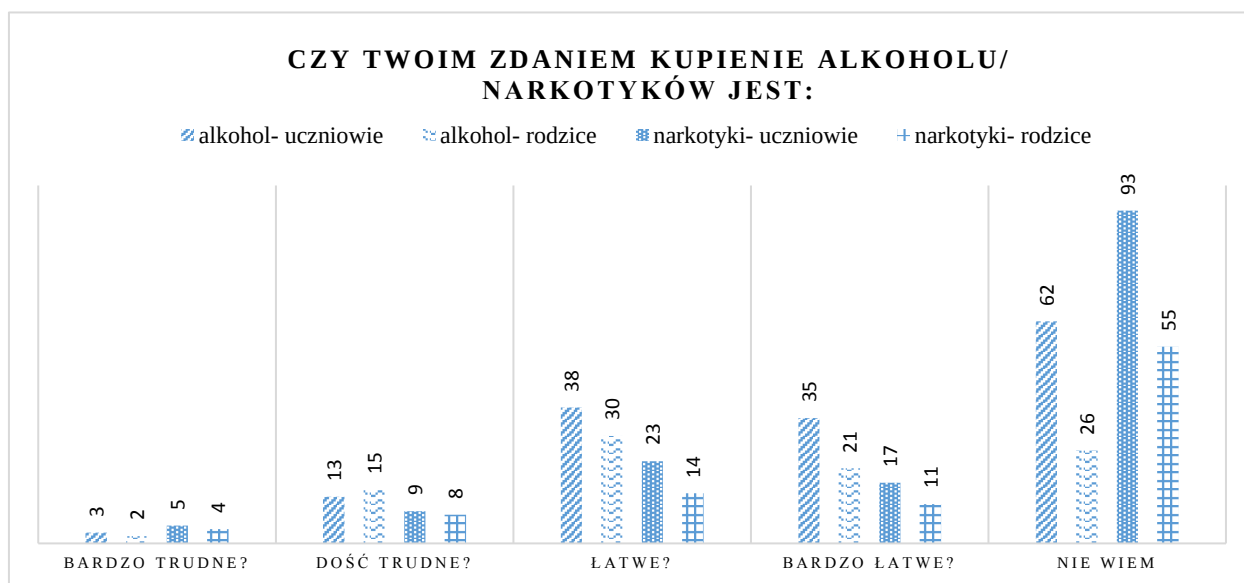
- 48,3 % uczniów kupienie alkoholu jest łatwe/ bardzo łatwe,
- 27,2 % uczniów kupienie narkotyków jest łatwe/ bardzo łatwe,
- 54,25 % rodziców uważa, że osobie niepełnoletniej jest łatwe/ bardzo łatwe zdobycie/ kupienie alkoholu na terenie gminy.
- 27,17 % rodziców uważa, że osobie niepełnoletniej jest łatwe/ bardzo łatwe zdobycie/ kupienie narkotyków na terenie gminy.

Wykres nr 20

Pytanie- Uczniowie- Czy Twoim zdaniem zdobycie narkotyków/ alkoholu jest: bardzo trudne, dość trudne, łatwe, bardzo łatwe, nie wiem? $N_{C5} = 147$, $N_{D5} = 151$

Pytanie- Rodzice- Jak Pan/ Pani uważa, czy na terenie Gminy Mielno osobie niepełnoletniej jest trudno zdobyć/ kupić: alkohol/ narkotyki: bardzo trudne, dość trudne, łatwe, bardzo łatwe, nie wiem? $N_{B11a} = 94$, $N_{B11b} = 92$

(źródło: dane własne)

Dość niepokojące jest, że niewielki odsetek uczniów i rodziców stwierdziło, że jest bardzo trudno lub dość trudno zdobyć/ kupić alkohol/ narkotyki. Dlatego w ramach gminnego programu dla przedsiębiorców posiadających zezwolenia i ich pracowników zorganizowane zostanie szkolenie m.in. z zakresu sprzedaży, podawania alkoholu osobom nieletnim. Będą również systematycznie prowadzone kontrole w punktach sprzedaży przez Straż Miejską oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie.

Pytania formularza były skierowane do wszystkich uczniów: Czy Twoi rodzice biorą narkotyki/ piją alkohol?. Uczestnicy mieli do wyboru jedną z trzech wariantów odpowiedzi: tak, nie, nie wiem (wykres nr 21).

Wykres nr 21

Pytanie- Uczniowie- Czy Twoi rodzice biorą narkotyki/ piją alkohol?

$N_{C7}= 154$, $N_{D7}= 165$ (źródło: dane własne)

W znacznej większości przypadków (96% narkotyki, 49% alkohol) uczniowie wskazywali na nie zażywanie żadnych środków psychoaktywnych przez swoich rodziców. Jednak w ankiecie przeprowadzonej wśród rodziców wykazano:

- 17 przypadków (18,3%) zaznaczonych odpowiedzi twierdząco na pytanie- Czy uważa Pan/ Pani swoje obecne picie za szkodliwe?. Uczestnicy (7 mężczyzn, 10 kobiet) byli w wieku: poniżej 20 lat- 1; 30-39 lat- 3; 40-49 lat- 6; 50-59 lat- 6; brak zaznaczonej odpowiedzi- 1,
- 16 przypadków (17,5%) zaznaczonych odpowiedzi twierdząco na pytanie- Czy uważa Pan/ Pani swoje obecne branie narkotyków za szkodliwe? Uczestnicy (6 mężczyzn, 10 kobiet) byli w wieku: 30-39 lat- 2; 40-49 lat- 6; 50-59 lat- 7; brak zaznaczonej odpowiedzi- 1.

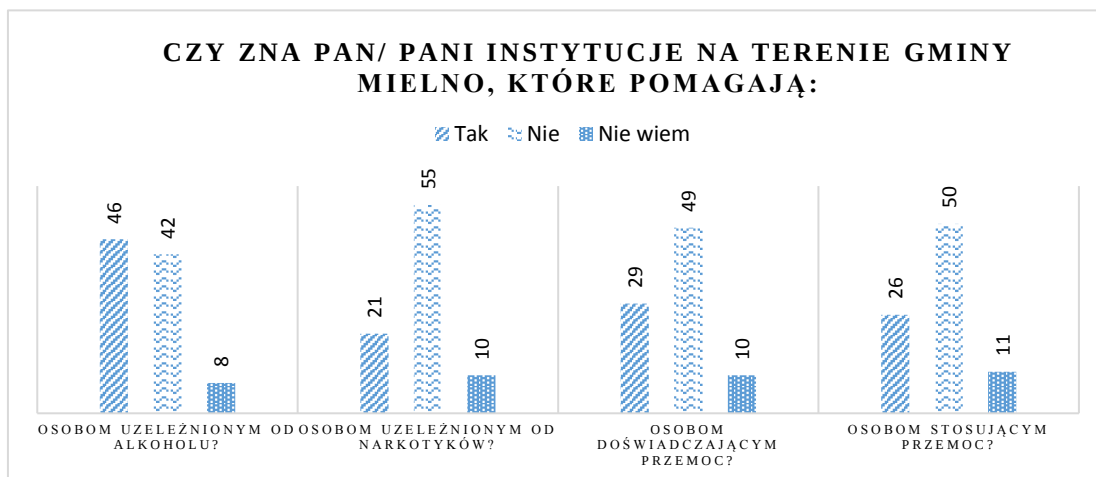
Twierdzące odpowiedzi dotyczące swojego obecnego szkodliwego picia oraz brania narkotyków zaznaczyło jednocześnie 13 ankietowanych rodziców (5 mężczyzn, 8 kobiet).

Kolejnym pytaniem skierowanym do rodziców było zagadnienie- Czy zna Pan/ Pani instytucje na terenie Gminy Mielno które pomagają: osobom uzależnionym od alkoholu; osobom uzależnionym od narkotyków; osobom doświadczającym przemocy; osobom stosującym przemoc? Uczestnicy mieli do wyboru jedną z trzech wariantów odpowiedzi: tak, nie, nie wiem (wykres nr 22).

Wykres nr 22

Pytanie- Rodzice- Czy zna Pan/ Pani instytucje na terenie Gminy Mielno które pomagają: osobom uzależnionym od alkoholu; osobom uzależnionym od narkotyków; osobom doświadczającym przemocy; osobom stosującym przemoc? $N_{B2a}= 96$, $N_{B2b}= 86$, $N_{B2c}= 88$, $N_{B2d}= 87$

(źródło: dane własne)

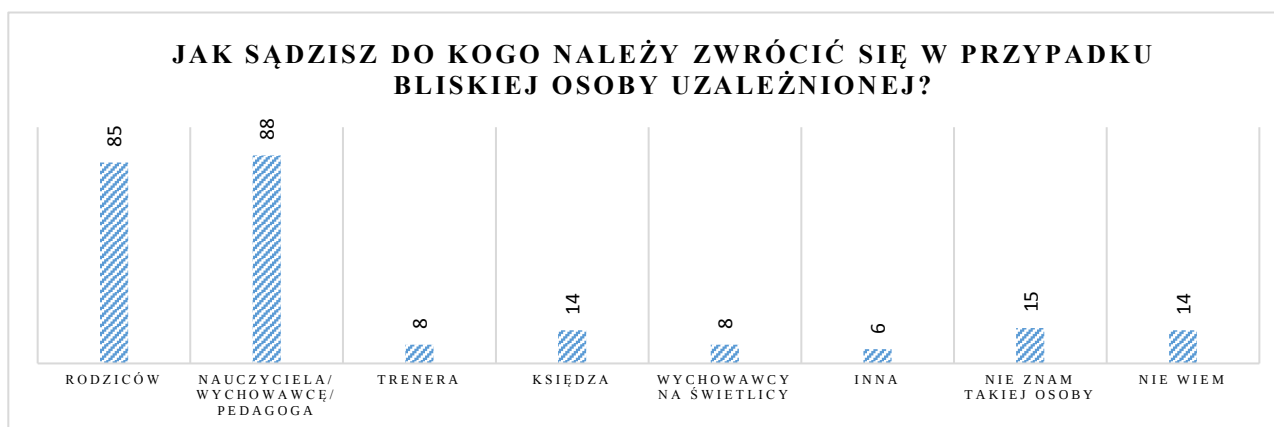

Z analizy wykresu nr 22 można zauważyć, że ponad połowa respondentów nie zna instytucji które mogłyby pomóc potrzebującym rodzinom. Dlatego w ramach gminnego programu zostaną przeprowadzone kampanie informacyjne (w tym wydruk ulotek) dla mieszkańców w zakresie zwiększenia ich wiedzy. Akcje informacyjne zostaną rozszerzone o aspekty prawne dotyczące sposobu karcenia dzieci, ponieważ 64,4% ($N=90$) rodziców odpowiedziało przecząco na pytanie: Czy uważa Pan/ Pani „klaps” za formę przemocy wobec dziecka?

Następne pytanie formularza było skierowane do wszystkich uczniów: Jak sądzisz do kogo należy się zwrócić w przypadku bliskiej osoby uzależnionej? Uczestnicy mieli do wyboru (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi): rodziców, nauczyciela/ wychowawcę/ pedagoga, trenera, księdza, wychowawcę na świetlicy, inne, nie znam takiej osoby, nie wiem (wykres nr 23).

Wykres nr 23

Pytanie- Uczniowie- Jak sądzisz do kogo należy się zwrócić w przypadku bliskiej osoby uzależnionej? (źródło: dane własne)

Z analizy wykresu nr 23 wynika, że uczniowie mają największe zaufanie do swoich rodziców oraz pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówkach oświatowych. Dość niepokojące jest, że niewielki odsetek uczniów stwierdziło, że udałoby się ze swoim problemem do trenera, wychowawcy na świetlicy. Ponadto uczniowie na zadanie pytanie: Jak często aktywnie uprawiasz sport? (N= 167), odpowiedzieli: 2,4 % nigdy; 3,6 % kilka razy w miesiącu; 15,6 % kilka razy w tygodniu; 27,5 % kilka razy w tygodniu; 3,6 % raz w tygodniu; 47,5 % codziennie. Mając na uwadze sportowe zainteresowania celowe jest kontynuowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych będących elementem programu profilaktycznego, uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia.

Ponadto w ramach gminnego programu zostanie zorganizowane dla prowadzących zajęcia pozalekcyjne specjalne szkolenie/ kurs z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, zasad pracy z młodzieżą z grup ryzyka i sytuacji psychologicznej dzieci w rodzinie alkoholowej.

Następnym obszarem badanym była przemoc stosowana wobec osoby ankietowanej. Pytanie formularza skierowane zostało do wszystkich uczniów: Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek być: obgadywanym; szantażowanym; nagrywanym bez zgody; popychanym/ szarpnym; uderzonym; izolowanym/ lekceważonym?. Uczestnicy mieli możliwość zaznaczenia przy każdym wariancie odpowiedzi: tak, nie (wykres nr 24).

Wykres nr 24

Pytanie- Uczniowie- Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek być: obgadywany; wyśmiewany; szantażowany/ ktoś mi groził; nagrywany bez zgody; popychany/ szarpany; uderzony; izolowany/ lekceważony?

$N_{B1a} = 166$, $N_{B1b} = 165$, $N_{B1c} = 166$, $N_{B1d} = 165$, $N_{B1e} = 166$, $N_{B1f} = 166$, $N_{B1g} = 163$ (źródło: dane własne)

Badanie wykazało, że najczęściej wśród uczniów stosowana jest przemoc werbalna, co również potwierdził w swoich badaniach Instytut Badań Edukacyjnych (N= 11 tys.). Jednak i przemoc fizyczna jest stosowana w szkole przez kolegę/ koleżankę, co potwierdzają zaznaczone odpowiedzi w dwóch kolejnych pytaniach:

- najczęściej doświadczyli przemocy uczniowie ($N_{B2} = 137$): w szkole- 56 %; na ulicy/ dworze- 33 %; w domu- 11 %,

- najczęściej sprawcą przemocy wobec ankietowanego był ($N_{B3}= 161$): obcy dorosły- 2,5 %; znajomy dorosły- 6 %; ktoś z rodziny- 7,5 %; kolega/ koleżanka- 43,5 %; nie dotyczy- 40,5 %.

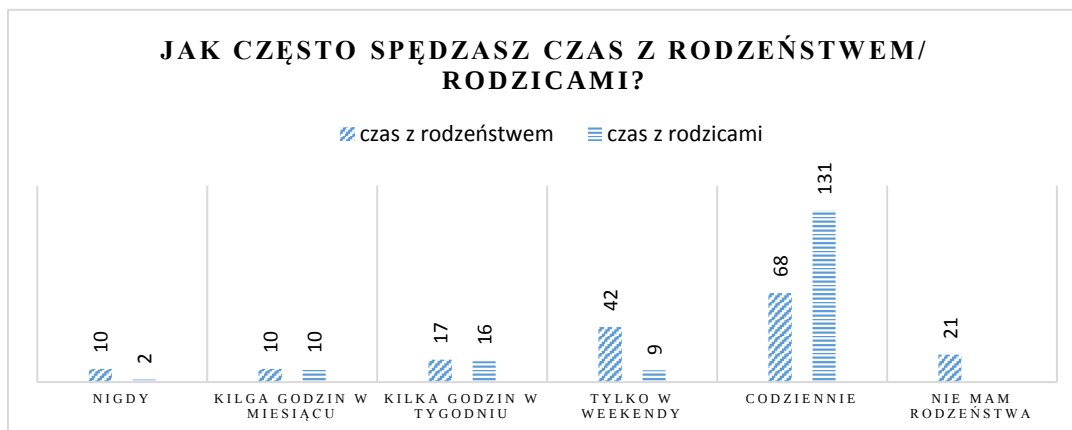
Jednak zadawalające jest to, że ok. 90 % uczniów ($N_{B4}=152$) odpowiedziało twierdząco na pytanie: Czy wiesz komu należy zgłosić stosowaną wobec ciebie przemoc? W placówkach oświatowych będą kontynuowane działania w celu poprawy relacji między uczniami (realizacja działań sprzyjających integracji grup klasowych) w oparciu o m.in. szkolny program profilaktyki.

Kolejnym obszarem badanym były relacje rodzinne. Pytania odnosiły się do spędzania czasu z rodzeństwem i rodzicami. Uczniowie mieli możliwość do wyboru jedną z sześciu wariantów odpowiedzi (wykres nr 25).

Wykres nr 25

Pytanie- Uczniowie- Jak często spędzasz czas z rodzeństwem/ rodzicami: nigdy, kilka godzin w miesiącu; kilka godzin w tygodniu, tylko w weekendy, codziennie, nie mam rodzeństwa?

$N_{E6}= 168$, $N_{E7}= 168$ (źródło: dane własne)

Badanie wykazało, że 40,5% uczniów spędza codziennie czas ze swoim rodzeństwem (jeżeli takie posiadają) oraz 78% uczestników z rodzicami. Niepokojący jest niewielki odsetek uczniów którzy nie stwierdzili lub stwierdzili rzadki kontakt z najbliższą rodziną. W ramach programu będą podejmowane **działania podnoszące umiejętności wychowawcze dla opiekunów prawnych**.

Ponadto w odpowiedziach w kolejnych pytaniach: 73,8 % uczniów wskazało, że codziennie gra w gry komputerowe/ korzysta z telefonu, poświęcając jednorazowo czas: 22,6 % mniej niż 1 godzinę; 35,7 % 1-2 godziny; 26,7 % 3-4 godziny; 5,3 % 5-6 godzin; 5,9 % 7-8 godzin; 2,9 % całą noc; 0,9 % nie korzysta. Zauważalny jest spadek poświęconego czasu z wiekiem ankietowanych. Jedynie 22,9 % uczniów wskazało, że codziennie spędza czas ze znajomymi (koncert, spacer, dyskoteka- nie dotyczy serwisów internetowych np. Facebook).

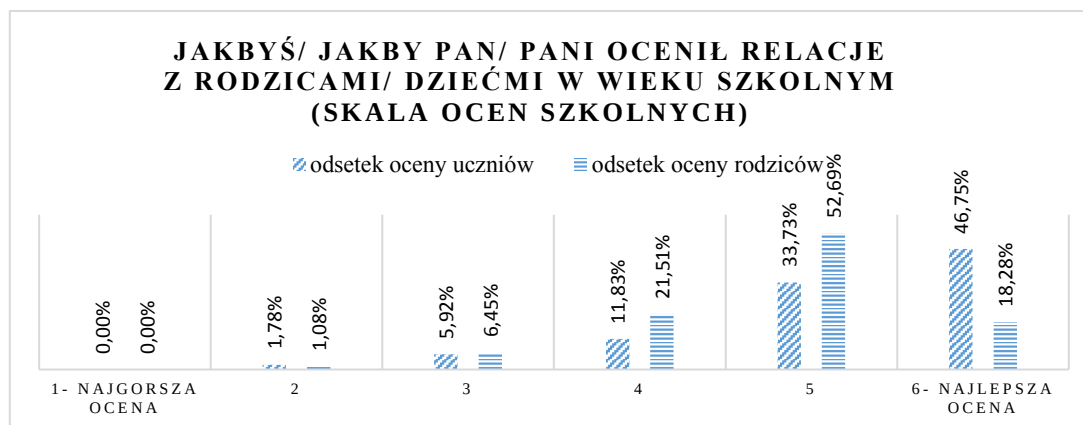
Następne pytania odnosiły się do spędzania czasu z rodzeństwem i rodzicami. Uczniowie mieli możliwość do wyboru jedną z sześciu wariantów odpowiedzi (wykres nr 26).

Wykres nr 26

Pytanie-Uczniowie- Jakbyś ocenił/ oceniła swoje relacje z rodzicami (skala ocen szkolnych) $N_{E8}= 169$

Pytanie- Rodzice- Jakby Pan/ Pani ocenił swoje relacje z dziećmi w wieku szkolnym (skala ocen szkolnych) $N_{B13}= 93$

(źródło: dane własne)

IV. Zasoby

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie m.in.: inicjuje działania służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, pełni funkcje doradczą i opiniującą przy konsultacji programu, podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, podejmuje interwencje wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałą Rady Gminy Mielno, dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, współpracuje z rodziną dotkniętą przemocą w oparciu.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie m.in.: prowadzi pomoc osobom, rodzinom w przezwyciężaniu ich problemów. Podejmuje działania pomocowe i interwencyjne w momencie kryzysowym. Ponadto współdziała z innymi podmiotami przy rozwiązaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie np. zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu przestępstwa.

Placówki oświatowe na wszystkich poziomach edukacyjnych m.in.: prowadzą profilaktyczną działalność informacyjno- edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, rodziców, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Placówki wsparcia dziennego (światlice opiekuńczo- wychowawcze, socjoterapeutyczne) m.in.: zapewniają opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizują czas wolny, zabawę i zajęcia sportowe, rozwijają zainteresowania dzieci i młodzieży.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie m.in.: prowadzi pracę socjalną z rodzinami z problemami uzależnień, prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci, prowadzi działania z zakresu pomocy osobom bezdomnym uzależnionym od alkoholu, motywuje do podjęcia leczenia odwykowego, udziela pomocy finansowej osobom, które podjęły leczenie odwykowe, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Klub Integracji Społecznej m.in.: prowadzi integrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Straż Miejska w Mielnie m.in.: kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem w zakresie zgodności sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnymi wydanymi zezwoleniami oraz przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscu publicznym.

Posterunek Policji w Mielnie, Komisariat Policji I w Koszalinie m.in.: ochrania rodziny przed sprawcą przemocy, kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscu publicznym, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Sąd Rejonowy w Koszalinie m.in.:

- III Wydział Rodzinny i Nieletnich: orzeka o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz ustanawia nadzór kuratora, podejmuje działania wobec rodzin niewydolnych wychowawczo,
- II Wydział Karny: orzeka w sprawach przemocy domowej oraz czynów zabronionych popełnianych przez sprawców będących pod wpływem alkoholu,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej: prowadzi działania wobec osób stosujących przemoc oraz skazanych za inne przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu, wykonuje orzeczenia w sprawach rodzinnych dotyczących rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo z problemem alkoholowym, sprawuje nadzór nad przebiegiem realizacji zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.

Prokuratura Rejonowa w Koszalinie m.in.: kieruje do sądu wnioski o objęcie obowiązkiem leczenia odwykowego, prowadzi działania zmierzające do ukarania osób stosujących przemoc.

Placówki szpitalne min.: udzielają wczesnej specjalistycznej pomocy medycznej pacjentom pod wpływem alkoholu i środków odurzających, udzielają wsparcia i prowadzą pacjentów uzależnionych, uruchamiają procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Podstawowa Opieka Zdrowotna m.in. podejmuje wczesne rozpoznawanie ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu i wynikających z tego szkód zdrowotnych, podejmuje interwencje w celu ograniczania picia alkoholu przez pacjentów, stosuje procedury przesiewowe służące wczesnemu wykrywaniu uzależnienia od alkoholu, kieruje osoby z podejrzeniem uzależnienia do konsultacji w placówkach specjalistycznych, udziela podstawowych świadczeń osobom uzależnionym i współuzależnionym, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie, wypełnienie bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (obowiązek lekarza).

Organizacje pozarządowe m.in.: realizują zadania publiczne w zakresie określonym w programie współpracy.

V. Adresaci programu

Adresatami programu są mieszkańcy gminy Mielno, a w szczególności dzieci i młodzież, osoby „ryzykownie pijące” oraz osoby uzależnione i współuzależnione.

VI. Cel główny Programu:

1. Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców z zakresu uzależnień.
2. Ograniczenie używania narkotyków oraz zmniejszenie skali związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych.

VII. Cele szczegółowe i zadania Programu

1. Realizowanie programów profilaktycznych oraz działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

- 1) realizacja zadań mających na celu edukację społeczną mieszkańców gminy Mielno poprzez:
 - a) finansowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych i/lub artykułów prasowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
 - b) finansowanie szkoleń m.in. konferencji, seminariów dla osób zajmujących się problematyką rozwiązywania problemów uzależnień.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub
placówki oświatowe i/lub
Urząd Miejski w Mielnie

- 2) edukacja mieszkańców/ dzieci w wieku przedszkolnym/ szkolnym w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, rozwijające umiejętności wychowawcze rodziców, poprawy relacji między uczniami poprzez m.in. warsztaty/ szkolenia dla rodziców, teatralne przedstawienia profilaktyczne, rekolleksje profilaktyczne, szkoły wychowawców,

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub
placówki oświatowe

- 3) realizacja szkolenia/ kursu dla osób prowadzących pozalekcyjne zajęcia (w tym sportowe) z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, zasad pracy z dziećmi i młodzieżą z grupy ryzyka, sytuacji psychologicznej dzieci w rodzinie alkoholowej, organizacja i finansowanie kontroli, superwizji/ konsultacji dla wychowawców udzielających m.in. pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym/ problemem przemocy

Realizator: Urząd Miejski w Mielnie i/ lub
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 4) realizacja szkolenia/ szkoleń dla przedsiębiorców i ich pracowników z zakresu m.in. zakazu sprzedaży, podawania alkoholu osobom nieletnim,

Realizator: Urząd Miejski w Mielnie

- 5) realizacja programu profilaktycznego dla dzieci m.in. z rodzin z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie zajęć: edukacyjno-rozwojowych np. ratujący przedszkolak, sportowych, teatralno-plastycznych, tanecznych, szachowych,

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub
placówki oświatowe i/lub
Organizacje pozarządowe

Wskaźniki realizacji zadania (wskaźnik produktu)

- liczba przeprowadzonych kampanii, szkoleń, konferencji, seminariów dotyczących problematyki uzależnień,
- liczba rodziców uczestniczących w organizowanych dla nich warsztatach/ szkoleniach,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących z zajęciami w ramach gminnego programu.

2. Podejmowanie działań o charakterze interwencyjnym w sytuacji nadużywania napojów alkoholowych/ używania narkotyków oraz stosowania przemocy

- 1) realizacja projektów w szczególności: rozpoznanie sytuacji dziecka i jego rodziny oraz podejmowanie działań w celu zabezpieczenia dalszej pracy z rodziną,

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 2) prowadzenie telefonu zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie
Jednostka odpowiedzialna za koordynację i realizację programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 3) wsparcie osób doznających przemocy domowej powiązanej z nadużywaniem alkoholu przez osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc;

Realizator: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jednostka odpowiedzialna za koordynację i realizację programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 4) udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie, w szczególności:
- a) motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia,
 - b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej,
 - c) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
 - d) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej Mielna w sprawie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
 - e) kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
 - f) prowadzenie ewidencji osób uzależnionych i współuzależnionych zarejestrowanych w komisji,
 - g) remont i wyposażenie siedziby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
 - h) udział członków w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie:

- Przewodniczący komisji otrzymuje miesięcznie zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 35%,
- Wiceprzewodniczący komisji otrzymuje miesięcznie zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 25%,
- Członek komisji otrzymuje miesięcznie zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 15%,

kwoty bazowej ustalonej na podstawie art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 poz. 446 ze zm.). Za każdą nieobecność członka w pracach komisji potrąca się 25% wynagrodzenia. Potrąceń za nieobecność nie dokonuje się w przypadku delegowania przez Przewodniczącego komisji, w tym samym czasie do innych prac na rzecz komisji.

Członkom komisji przysługują należności za pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002r. Nr 27 poz. 271 ze zm.), zastrzeżeniem, iż podróżą służbową jest wykonywanie zadań poza gminą Mielno przez członków komisji określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

Realizator: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie

Jednostka
odpowiedzialna
za koordynację i
realizację programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 5) udzielanie pomocy rodzinom, w której występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez prowadzenie spotkań ze specjalistami, finansowanie zajęć terapeutycznych w tym spotkania absolwentów.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 6) organizacja wsparcia przed i po leczeniu osób uzależnionych oraz rodzin poprzez działalność grup wsparcia o charakterze samopomocowym i edukacyjnym.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 7) prowadzenie pomocy mieszkańcom z problemem alkoholowym w Ośrodku Wsparcia w Mielniku (w tym koszty utrzymania).

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 8) udział w szkoleniach i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących program.

Realizatorzy: Urząd Miejski w Mielnie,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie, i/ lub
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jednostka odpowiedzialna za koordynację i realizację programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie (w zakresie gminnej komisji/zespołu)

- 9) finansowanie i wspieranie działań Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON w Koszalinie, Oddział Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomani w Koszalinie.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

Wskaźniki realizacji zadań (wskaźnik produktu)

- liczba osób nietrzeźwych dowiezionych do Ośrodka Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi w Koszalinie,
- liczba interwencji w związku ze spożywaniem alkoholu/ zażywaniem narkotyków w miejscach publicznych i prewencyjnego oddziaływania na osoby uzależnione,
- liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba osób, które skorzystały z telefonu zaufania prowadzonego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba skontrolowanych obiektów, w których prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych przez Straż Miejską w Mielnie oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba skontrolowanych przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych),
- liczba wszczętych postępowań procedury Niebieskiej Karty przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba odbytych szkoleń osób realizujących program.

3. Podejmowanie działań o charakterze terapeutycznym, prowadzących m.in. do poprawy stanu psychofizycznego osób uzależnionych i ich rodzin

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu/ narkotyków, w tym dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- a) wsparcie osób doznających przemocy domowej;

Realizator: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jednostka
odpowiedzialna
za koordynację i realizację
programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- b) zajęcia socjoterapeutyczne/ opiekuńczo- wychowawcze dla dzieci i młodzieży m.in. z rodzin z problemem alkoholowym realizowana w placówkach wsparcia dziennego na terenie gminy;

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 3) realizowanie kampanii, debat w placówkach wsparcia dziennego na terenie gminy.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

Wskaźniki realizacji zadań (wskaźnik produktu)

- liczba pacjentów, którzy otrzymali pomoc w placówce leczenia uzależnień,
- liczba osób uzależnionych objętych pomocą,
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych w placówkach wsparcia dziennego,
- odsetek dzieci z rodzin z problemem alkoholowym uczestniczących w zajęciach organizowanych w placówkach wsparcia dziennego

4. Wspieranie procesu zdrowienia i prawidłowego funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu/ narkotyków i członków ich rodzin

- 1) dofinansowanie letnich obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży m.in. z rodzin z problemem alkoholowym.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 2) wspieranie zatrudnienia socjalnego osób uzależnionych od alkoholu lub narażonych na wystąpienie problemu uzależnienia od alkoholu, poprzez dofinansowanie Klubu Integracji Społecznej działającego w strukturze MOPS w Mielnie.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 3) profilaktyka uzależnień skierowana do grup ryzyka m.in. uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub placówki oświatowe

- 4) tworzenie, remont, modernizacja i wyposażenie bezpiecznych miejsc spędzania czasu wolnego, rekreacji, sportu oraz zabaw przy placówkach wsparcia dziennego.

Realizatorzy: placówki oświatowe i/ lub Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub Urząd Miejski w Mielnie

- 5) dofinansowanie zatrudnienia trenera środowiskowego na ogólnodostępnym boisku sportowym wybudowanym w ramach programu „Moje boisko- Orlik 2012” w Gąskach.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie

- 6) dofinansowanie zadań Straży Miejskiej w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym: kontrola punktów sprzedaży, działania związane z podniesieniem bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawisku nietrzeźwości kierowców i w miejscach publicznych

Realizator: Urząd Miejski w Mielnie

Wskaźniki realizacji zadań (wskaźnik produktu)

- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w letnich obozach profilaktycznych,
- liczba osób korzystających z oferty KIS,
- odsetek osób uzależnionych od alkoholu/ narażonych na wystąpienie problemu uzależnienia od alkoholu, uczestniczących w programie/ programach realizowanych przez KIS,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach profilaktycznych w placówkach oświatowych.

VIII. Monitorowanie efektywności podjętych działań

1. Zlecenie badań, opracowań i innych raportów dotyczących problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków na terenie gminy.
2. Weryfikacja projektów i zadań finansowanych w ramach programu.
3. Podejmowanie współpracy z podmiotami realizującymi zadania w ramach programu.

IX. Wyposażenie wykonawców/realizatorów Programu w zasoby niezbędne do realizacji powierzonych i wspieranych zadań

1. Dopuszanie realizatorów w sprzęt niezbędny do udzielania świadczeń.
2. Dofinansowanie kosztów lokalowych m.in. eksploatacja oraz innych podmiotów świadczących usługi na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie wynikającym z realizacji programu.
3. Dokonywanie zakupów, zlecenie usług, materiałów informacyjnych, edukacyjnych, literatury i czasopism specjalistycznych przez realizatorów na potrzeby realizacji programu.
4. Sfinansowanie etatów zajmujących się realizacją programu (w tym placówek wsparcia dziennego).

XI. Postanowienia końcowe

Jednostką odpowiedzialną za koordynację, realizację, monitoring efektywności programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie. Pozostałymi wspierającymi realizatorami są wskazane jednostki w programie w ramach zatwierdzonych planów finansowych.

Nadzór nad realizacją zadań sprawuje Burmistrz Mielna.

Przewodniczący Rady Gminy Mielno

Tadeusz Jarząbek